

Σύγκριση προσβάσιμων μορφότυπων τεκμηρίων για άτομα με εντυποαναπηρίες

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Διαχείριση Ψηφιακής Πληροφορίας - Υπηρεσίες Πληροφόρησης»

Μαρία-Αργυρώ Πασχάλη

Περίληψη και Στόχοι της Εργασίας

Η παρούσα εργασία εστιάζει στη σύγκριση προσβάσιμων μορφότυπων τεκμηρίων (DAISY, EPUB, Braille, κ.λπ.) που έχουν σχεδιαστεί για να διευκολύνουν την πρόσβαση στην πληροφορία από άτομα με εντυποαναπηρίες, όπως δυσλεξία, χαμηλή όραση και άλλες δυσκολίες.

Ανάλυση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων κάθε μορφότυπου.

Εξέταση της αποτελεσματικότητάς τους στην υποστήριξη της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την πληροφόρηση.

Διατύπωση συστάσεων για βελτιώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των χρηστών.

Αξιολόγηση πλεονεκτημάτων, περιορισμών, ευκολίας χρήσης και τεχνολογικής διαθεσιμότητας

Έμφαση στη συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα για προσβασιμότητα

Στόχος η ενίσχυση κατανόησης και η ανάπτυξη στρατηγικών για πιο συμπεριληπτική πρόσβαση.

Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Σύγκριση μεταξύ των προσβάσιμων μορφότυπων, βασισμένη σε πρόσφατες δημοσιεύσεις και μελέτες, σύμφωνα με τις οποίες οι τεχνολογικές επιλογές επηρεάζουν άμεσα την αναγνωσιμότητα, την προσβασιμότητα και τη χρηστικότητα του περιεχομένου για τα άτομα αυτά.

Το **PDF** είναι διαδεδομένο αλλά παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα προσβασιμότητας με χαμηλή συμμόρφωση στα πρότυπα.

Το **EPUB** ξεχωρίζει για προσαρμοστικότητα, συμβατότητα με αναγνώστες οθόνης και υποστήριξη δυναμικής πλοήγησης και πολυμέσων.

Η **HTML** προσφέρει υψηλή διαδραστικότητα και εγγενή συμμόρφωση με **WCAG**, αλλά απαιτεί εξειδικευμένη γνώση για την υλοποίηση.

Τα **ηχοβιβλία** είναι ιδιαίτερα χρήσιμα για άτομα που δεν γνωρίζουν **Braille**, προσφέροντας εύκολη πρόσβαση στο περιεχόμενο.

Το **Braille** παραμένει κρίσιμο για πολλούς χρήστες, εξασφαλίζοντας πρόσβαση σε γραπτό υλικό μέσω απτικής ανάγνωσης.

Τεκμήρια: Έννοια, Κατηγορίες, Μέθοδοι και Πρακτικές Διαχείρισης

Έννοια του τεκμηρίου:

Φυσικά και ψηφιακά στοιχεία που τεκμηριώνουν γεγονότα και καταστάσεις.

Κατηγορίες τεκμηρίων:

Επίσημα, ανεπίσημα, σπάνια, κειμενικά και μη κειμενικά, δημοσιευμένα και αδημοσίευτα.

Μέθοδοι τεκμηρίωσης:

Τεκμηριώμενες πρακτικές για διασφάλιση ακρίβειας και πληρότητας.

Πρακτικές για αυθεντικότητα και εγκυρότητα:

Διασφάλιση ποιότητας και αξιοπιστίας των τεκμηρίων.

Διαχρονική αξία:

Προστασία και διατήρηση για μελλοντική χρήση και αναφορά.

Συγχρονα πρότυπα και εργαλεία:

Τεχνολογίες και κατευθυντήριες γραμμές για αποδοτική διαχείριση και αξιοποίηση.

Διαχείριση σε γνωστικά πεδία:

Πολυεπιστημονική προσέγγιση που διευκολύνει τη χρήση.

Αποτελεσματική Τεκμηρίωση: Τύποι και Διαδικασίες

Κατανόηση βασικών τύπων και σταδίων για στρατηγική διαχείριση γνώσης

Ο όρος εμφανίζεται για πρώτη φορά το 1945 και ορίζεται ως «οποιαδήποτε διεργασία εξυπηρετεί το να καταστεί ένα τεκμήριο διαθέσιμο σε όποιον αναζητά τη γνώση»

Η τεκμηρίωση αποτελεί τη συλλογή, οργάνωση, αποθήκευση και παροχή τεκμηρίων στους χρήστες

Περιλαμβάνει την βιβλιοθηκονομία και την οργάνωση υπηρεσιών πληροφόρησης, τη βιβλιογραφία και καταλογογράφηση, σύνταξη περιλήψεων και ευρετηρίαση, ταξινόμηση και αρχειοθέτηση

Η τεκμηρίωση λειτουργεί ως στρατηγικό εργαλείο για τη διατήρηση γνώσης και την υποστήριξη μάθησης

Λειτουργεί επίσης ως αγωγός επικοινωνίας και γνώσης σε πολλαπλά γνωστικά πεδία

Ψηφιακά Τεκμήρια: Ορισμός και Κύρια Χαρακτηριστικά

Κατανόηση των born digital, digitized και των πλεονεκτημάτων τους

Ψηφιακά τεκμήρια είναι ψηφιακά περιεχόμενα όπως κείμενα, εικόνες, ήχος, βίντεο και δεδομένα

Born digital: δημιουργούνται απευθείας σε ψηφιακή μορφή

Digitized: ψηφιοποιημένα από έντυπα ή φυσικά μέσα

Συνδέονται με συστήματα που οργανώνουν και διευκολύνουν την πρόσβαση

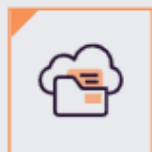
Η ψηφιακή μορφή επιτρέπει άμεση και απομακρυσμένη πρόσβαση χωρίς φυσική παρουσία

Η εύκολη διάχυση και το χαμηλό κόστος διαχείρισης αποτελούν βασικά πλεονεκτήματα

Ψηφιακές Συλλογές: Κύρια Χαρακτηριστικά και Οφέλη

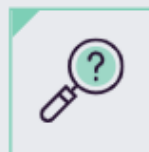
Οργανωμένα ψηφιακά τεκμήρια με εύκολη πρόσβαση και διατήρηση

Οι ψηφιακές συλλογές είναι οργανωμένα σύνολα ψηφιακών τεκμηρίων με κοινά χαρακτηριστικά

Βασίζονται σε μεταδεδομένα και πλατφόρμες για πληρότητα και χρηστικότητα

Προσφέρουν άμεση πρόσβαση και εύκολη αναζήτηση περιεχομένου

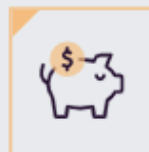
Δυνατότητα επαναφοράς και διάσωσης σπάνιων τεκμηρίων

Βελτίωση ποιότητας εικόνας και διατήρηση εύθραυστων πρωτοτύπων

Περιλαμβάνουν ηλεκτρονικά βιβλία, άρθρα, χειρόγραφα, βάσεις δεδομένων και πολυμέσα

Ψηφιακή μορφή διευρύνει το κοινό και μειώνει κόστη διάθεσης και διατήρησης

Ολοκληρωμένη Διαδικασία Ψηφιοποίησης

Από την επιλογή του υλικού έως την παράδοση ψηφιακού περιεχομένου με διασφάλιση ποιότητας

▲ Επιλογή Υλικού

- ▲ Καθορισμός αναλογικού περιεχομένου προς ψηφιοποίηση (βιβλία, εικόνες, ήχος).

▲ Σάρωση

- ▲ Χρήση εξειδικευμένων σαρωτών για μετατροπή αναλογικών μέσων σε ψηφιακή μορφή.

▲ Επεξεργασία & OCR

- ▲ Εφαρμογή λογισμικών OCR και επεξεργασία εικόνας για βελτίωση ποιότητας και αναγνώριση κειμένου.

▲ Ευρετηρίαση

- ▲ Οργάνωση και κατηγοριοποίηση ψηφιακού υλικού για εύκολη αναζήτηση και πρόσβαση.

▲ Έλεγχος Ποιότητας

- ▲ Διασφάλιση ακρίβειας και πληρότητας σε κάθε στάδιο της ροής εργασίας.

▲ Αρχειοθέτηση & Δημιουργία Αντιγράφων

- ▲ Ασφαλής αποθήκευση ψηφιακού υλικού και δημιουργία αντιγράφων για προστασία δεδομένων.

▲ Παράδοση Ψηφιακού Υλικού

- ▲ Παροχή απομακρυσμένης πρόσβασης και διάχυση του ψηφιοποιημένου περιεχομένου.

Βασικές Αρχές Προσβασιμότητας και Χρηστικότητας

Διασφάλιση ίσης συμμετοχής και βελτιστοποίηση ψηφιακής εμπειρίας για όλους

Η προσβασιμότητα επιτρέπει τη χρήση ψηφιακών προϊόντων από άτομα με σωματικές, οπτικές, ακουστικές ή γνωστικές αναπηρίες

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία αναγνωρίζει την προσβασιμότητα ως θεμελιώδη αρχή για την ίση συμμετοχή

Στρατηγικές σχεδιασμού περιλαμβάνουν alt-text για εικόνες, πλοήγηση με πληκτρολόγιο, ρυθμίσεις αντίθεσης και υπότιτλους

Η προσβασιμότητα βελτιώνει τη χρηστικότητα για όλους τους χρήστες ανεξαρτήτως ικανοτήτων

Η χρηστικότητα περιλαμβάνει αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα και ικανοποίηση στη χρήση ψηφιακών συστημάτων

Ψηφιακή Προσβασιμότητα και Προσβάσιμος Σχεδιασμός

Συνδυάζοντας πρότυπα και συμμετοχή για πραγματική ένταξη

Η ψηφιακή προσβασιμότητα αποτελεί νομική και ηθική υποχρέωση για ανοικτές, χωρίς αποκλεισμούς, ψηφιακές εμπειρίες

Η συμμετοχή χρηστών με αναπηρία και η ανθρώπινη αλληλεπίδραση είναι κρίσιμες για ουσιαστική προσβασιμότητα

Ο προσβάσιμος σχεδιασμός συνδυάζει τεχνική συμμόρφωση με πρότυπα WCAG, ATAG και UAAG και λειτουργική χρηστικότητα

Η προσβασιμότητα απαιτεί συνδυασμό τεχνικών, εργαλείων και αξιολόγησης από πραγματικούς χρήστες

WCAG 2 - Προσβάσιμο Περιεχόμενο Ιστού

Βασίζεται σε 4 αρχές:
Αντιληπτό, Λειτουργικό,
Κατανοητό, Ισχυρό και τρία
επίπεδα συμμόρφωσης:
A, AA, AAA.

Πρότυπα Προσβασιμότητας WCAG, ATAG, UAAG

Κεντρικά πρότυπα του W3C για
προσβάσιμο περιεχόμενο,
εργαλεία και χρήστες

ATAG - Προσβάσιμα Εργαλεία Συγγραφής

Υποστηρίζει τη δημιουργία
προσβάσιμου περιεχομένου
ιστού μέσω εργαλείων που
ακολουθούν συγκεκριμένες
οδηγίες.

UAAG - Προσβάσιμοι Χρήστες / Πράκτορες

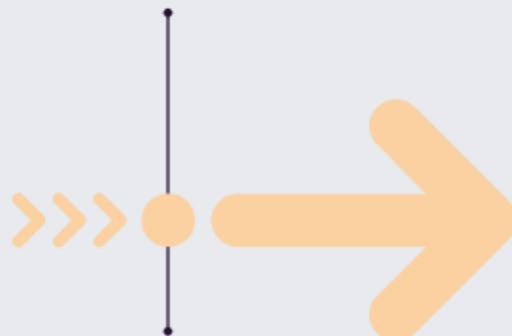
Εξασφαλίζει ίσο έλεγχο για
όλους τους χρήστες μέσω
προγραμμάτων περιήγησης και
αναπαραγωγής που είναι
προσβάσιμα.

Αποτελεσματική Αξιολόγηση Ψηφιακής Προσβασιμότητας

Ενσωμάτωση αξιολόγησης από το σχεδιασμό έως τη χρήση

Αυτοματοποιημένες Δοκιμές

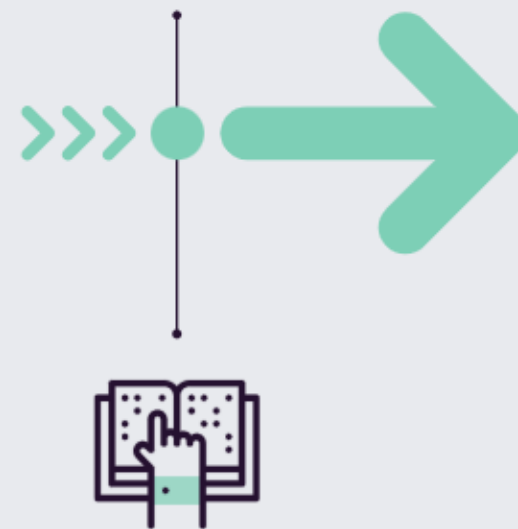
Χρήση εργαλείων για γρήγορη ανίχνευση βασικών προβλημάτων προσβασιμότητας.

Χειροκίνητες Δοκιμές από Ειδικούς
Εξειδικευμένη αξιολόγηση λειτουργικότητας και εμπειρίας χρήστη.

Δοκιμές από Χρήστες με Αναπηρία

Ανατροφοδότηση από πραγματικούς χρήστες για εντοπισμό ανεπαίσθητων εμποδίων.

Κατηγορίες Αναπηριών

Κατανόηση των βασικών τύπων αναπηριών

Κατηγορίες

Οπτικές

Ακουστικές

Κινητικές

Γνωστικές

Παγκόσμια Στατιστικά

Το 16% του παγκόσμιου πληθυσμού έχει αναπηρία σύμφωνα με τον ΠΟΥ

Η αναπηρία είναι πολυδιάστατη και επηρεάζεται από περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς παράγοντες.

Προσβάσιμοι Μορφότυποι: Τυπικές Μορφές και Βοηθητικές Τεχνολογίες

Κατανόηση των ψηφιακών μορφών και των εργαλείων για την προσβασιμότητα του ηλεκτρονικού κειμένου

Ηλεκτρονικό κείμενο (eText): Δομημένο ψηφιακό κείμενο για εντυποανάπηρους.

Τυπικές μορφές: έγγραφα επεξεργαστή κειμένου, απλό κείμενο, DAISY, EPUB, HTML, PDF, Braille, ηχοβιβλία, προσβάσιμα γραφικά.

Βοηθητικές τεχνολογίες: συνθετική ομιλία, Braille displays, μεγέθυνση και προσαρμογή οθόνης.

Διαδικασία παραγωγής: ψηφιοποίηση, επεξεργασία, έλεγχος προσβασιμότητας, μετατροπή σε πολλαπλούς μορφότυπους.

Επιλογή μορφής από τους χρήστες ανάλογα με τις ανάγκες: ακρόαση, Braille, μεγέθυνση.

Επισκόπηση Προσβάσιμων Μορφότυπων

Ποικιλία μορφότυπων που έχουν σχεδιαστεί για να καλύψουν τις διαφορετικές ανάγκες των χρηστών με εντυποαναπηρία.

1 **DAISY Books**

Το πρότυπο για ψηφιακά «ομιλούντα» βιβλία. Προσφέρει προηγμένη πλοήγηση (ανά κεφάλαιο, σελίδα, παράγραφο) και συγχρονισμό κειμένου-ήχου.

3 Κώδικας **Braille**

Το σύστημα γραφής και ανάγνωσης των τυφλών, που βασίζεται σε ανάγλυφες κουκκίδες. Είναι θεμελιώδες για τον γραμματισμό και την ενεργητική ανάγνωση.

5 Προσβάσιμα **γραφικά**

Οπτικές πληροφορίες (εικόνες, διαγράμματα, χάρτες, γραφήματα, εικονογραφήσεις) που έχουν σχεδιαστεί με τρόπο ώστε να μπορούν να γίνουν κατανοητές από όλους τους χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με οπτικές ή γνωστικές δυσκολίες.

2 **EPUB**

Ο πιο διαδεδομένος μορφότυπος για e-books. Επιτρέπει την αναδιάταξη του κειμένου (reflowable text) και υποστηρίζει ενσωματωμένα χαρακτηριστικά προσβασιμότητας.

4 Ηχοβιβλία (**Audiobooks**)

Ηχογραφήσεις βιβλίων με ανθρώπινη φωνή. Είναι ιδανικά για παθητική ακρόαση και multitasking, αλλά με περιορισμένη δυνατότητα πλοήγησης στο κείμενο.

6 Προσβάσιμα **PDF / Word / HTML**

Κλασικά έγγραφα που έχουν δομηθεί σωστά (με επικεφαλίδες, εναλλακτικό κείμενο, ετικέτες) ώστε να είναι συμβατά με αναγνώστες οθόνης.

Ισοδυναμία με έντυπο: διασφάλιση ίδιων πληροφοριών, ακριβής αναπαράσταση, επεξηγηματικές περιγραφές εικόνων και σωστή χρήση ειδικών χαρακτήρων

Ευκολία πλοήγησης: διατήρηση γραμμικής σειράς, χρήση δομικής σήμανσης, συνεπές στυλ και ενσωμάτωση υποσημειώσεων και πλαισίων εντός ροής

Σαφές οπτικό στυλ: απλές γραμματοσειρές, υψηλή αντίθεση, σταθερή διάταξη και δυνατότητα προσαρμογής από τον χρήστη

Συμμόρφωση με πρότυπα: εφαρμογή διεθνών προτύπων και προσαρμογή σε βοηθητικές τεχνολογίες για ευρεία προσβασιμότητα

Προσβάσιμοι Μορφότυποι : Κλειδιά για Αποτελεσματικά Έγγραφα

Τέσσερις βασικές αρχές για τη δημιουργία εγγράφων που εξασφαλίζουν ισότητα και ευκολία πρόσβασης

Σύγκριση Βασικών Μορφότυπων: Πλεονεκτήματα & Μειονεκτήματα

Αναλυτικός πίνακας με χαρακτηριστικά προσβασιμότητας και τεχνικές απαιτήσεις

Μορφότυπος	Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Έγγραφο επεξεργαστή κειμένου	Ευρεία υποστήριξη, εύχρηστα	Απαιτούν τεχνική εξειδίκευση
Απλό κείμενο	Απλό, συμβατό	Περιορισμένη μορφοποίηση
DAISY	Εξειδικευμένο για εντυποανάπηρους, συγχρονισμός ήχου-κειμένου	Περιορισμένη ευρεία χρήση
EPUB	Ευέλικτο, υποστηρίζει πολυμέσα και προσαρμογές	Απαιτεί εξοικείωση με μορφότυπο
HTML	Προσβάσιμο, διαδραστικό	Απαιτεί τεχνικές γνώσεις
PDF	Διαδεδομένο, σταθερή εμφάνιση	Περιορισμοί προσαρμογής και υποσημειώσεων

Σύγκριση Μορφότυπων

Επιλογές μορφότυπων με πλεονεκτήματα και περιορισμούς για διαφορετικές ανάγκες χρήστη

Μορφότυπος	Πλεονεκτήματα	Προκλήσεις / Περιορισμοί
Κώδικας Braille	Βασικό εργαλείο ανάγνωσης για άτομα με προβλήματα όρασης	Μαθησιακές δυσκολίες και υψηλό κόστος παραγωγής
Ηχοβιβλία	Φορητά και κατάλληλα για ακρόαση εν κινήσει	Περιορισμένη πλοήγηση και αλληλεπίδραση με το περιεχόμενο
Προσβάσιμα γραφικά	Ενισχύουν την κατανόηση μέσω οπτικών στοιχείων	Απαιτούν ειδικές δεξιότητες και κατάρτιση

PDF vs Word vs HTML:

Ολοκληρωμένη Σύγκριση

Επιλέξτε τη βέλτιστη μορφή ανάλογα με τις ανάγκες προσβασιμότητας και χρήσης

PDF

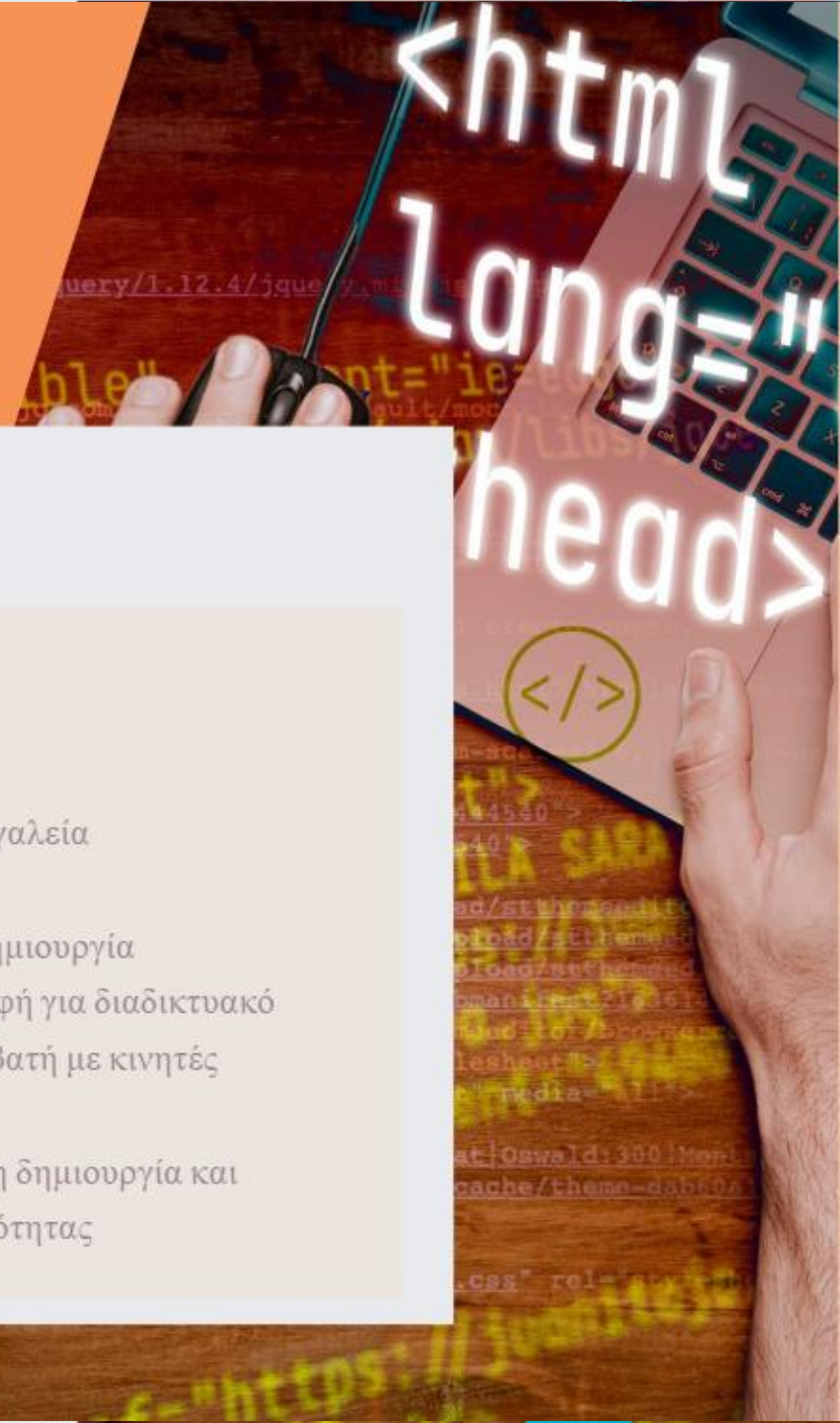
- Απαιτεί εξειδικευμένη προσπάθεια για προσβασιμότητα
- Προκλήσεις σε δομημένο περιεχόμενο και υποσημειώσεις
- Ιδανικό για σταθερή και ακριβή μορφοποίηση

Word & HTML

- Word: Έχει ενσωματωμένα εργαλεία προσβασιμότητας,
- Word: Απαιτεί προσοχή στη δημιουργία
- HTML: Η πιο προσβάσιμη μορφή για διαδικτυακό περιεχόμενο, ευέλικτη και συμβατή με κινητές συσκευές
- HTML: Προσφέρει ευκολία στη δημιουργία και διόρθωση θεμάτων προσβασιμότητας

Vs

Προσβάσιμοι Μορφότυποι : Σύγκριση DAISY και EPUB

Βασικά χαρακτηριστικά και δυνατότητες

01

DAISY

- Τεχνικό πρότυπο για ψηφιακά ηχητικά βιβλία και ηλεκτρονικά κείμενα
- Συγχρονισμός ήχου και κειμένου με πλοήγηση ανά κεφάλαιο, σελίδα, υποσημειώσεις
- Ειδικά σχεδιασμένο για εντυποανάπηρους με ευέλικτη και προσβάσιμη ανάγνωση

vs

02

EPUB

- Πολυμεσικό e-book με προσαρμόσιμη μορφοποίηση και υποστήριξη ήχου, βίντεο, μαθηματικών
- Συμβατό με πολλές συσκευές, εύκολο στην επεξεργασία και επικύρωση
- Προσβάσιμο με δυνατότητα αλλαγής γραμματοσειράς, μεγέθους και χρωμάτων

Προσβάσιμοι Μορφότυποι: Έγγραφα Επεξεργασίας Κειμένου VS Απλό Κείμενο

Σύγκριση βασικών χαρακτηριστικών για βέλτιστη προσβασιμότητα και διαλειτουργικότητα

Έγγραφα Επεξεργασίας Κειμένου

1. Ευρέως υποστηριζόμενα από βοηθητικές τεχνολογίες και screen readers
2. Προτιμώνται μορφές docx και RTF για ευρεία διαλειτουργικότητα
3. Αποφυγή αιωρούμενων πλαισίων, χρήση δομημένων λιστών για καλύτερη πρόσβαση

Απλό Κείμενο

1. Παγκοσμίως προσβάσιμο, απλό και μικρό σε μέγεθος αρχείο
2. Περιορισμένη μορφοποίηση, δυσκολία στην πλοήγηση και έμφαση
3. Χρήση συμβάσεων για λίστες και πίνακες λόγω έλλειψης δομής

Προσβασιμότητα μορφότυπων

Αναλυτικές συγκρίσεις

Χαρακτηριστικό	PDF	Word	HTML
Διατήρηση Διάταξης	Αριστη (Σταθερή)	Καλή (Επεξεργάσιμη)	Ευέλικτη (Αναδιατάξιμη)
Εγγενής Προσβασιμότητα	Χαμηλή (Απαιτεί σήμανση - tagging)	Μέτρια (Απαιτεί χρήση στυλ & ελέγχους)	Υψηλή (Εγγενώς δομημένη)
Συμβατότητα με Κινητά	Μέτρια (Απαιτείται zoom & pan)	Καλή (Responsive View)	Αριστη (Responsive Design)
Ιδανικό για	Επίσημα έγγραφα, εκτύπωση	Συνεργατική συγγραφή, απλά έγγραφα	Περιεχόμενο Ιστού, δυναμικές σελίδες

Προσβασιμότητα μορφότυπων

Αναλυτικές συγκρίσεις

Χαρακτηριστικό	EPUB	DAISY
Κύριος Σκοπός	Γενική χρήση για εμπορικά e-books	Εξειδικευμένο για εντυποανάπηρους χρήστες
Πλοήγηση	Καλή (Πίνακας περιεχομένων, σύνδεσμοι)	Εξαιρετική (Ανά παράγραφο, πρόταση, με φωνητική καθοδήγηση)
Ήχος	Προαιρετικός (Media Overlays)	Θεμελιώδης (Πλήρης συγχρονισμός ήχου-κειμένου)
Συμβατότητα	Ευρεία (e-readers, tablets, apps)	Εξειδικευμένη (DAISY players, εξειδικευμένο λογισμικό)

Προσβασιμότητα μορφότυπων

Αναλυτικές συγκρίσεις

Ηχοβιβλία (**Audiobooks**)

- Πλεονεκτήματα: Ευκολία χρήσης, ιδανικά για multitasking, ευρεία διαθεσιμότητα, ευχάριστη ακρόαση.
- Μειονεκτήματα: Παθητική εμπειρία, δύσκολη πλοήγηση στο κείμενο, δεν ενισχύει τον γραμματισμό (π.χ. ορθογραφία).

Βιβλία **Braille**

- Πλεονεκτήματα: Ενισχύει τον γραμματισμό, επιτρέπει άμεση πλοήγηση, ενεργητική εμπειρία ανάγνωσης.
- Μειονεκτήματα: Απαιτεί εκπαίδευση, τα έντυπα βιβλία είναι ογκώδη, υψηλότερο κόστος παραγωγής.

Θεσμικό Πλαίσιο Ψηφιακής Προσβασιμότητας σε ΕΕ και Ελλάδα

Βασικές νομοθεσίες και μηχανισμοί για τη συμμόρφωση και προώθηση της ψηφιακής προσβασιμότητας

Η ψηφιακή προσβασιμότητα ρυθμίζεται από διεθνείς και εθνικές νομοθεσίες με νομικά πρότυπα και απαιτήσεις.

Η οδηγία 2016/2102 της ΕΕ θέτει τεχνικά πρότυπα και διαδικασίες συμμόρφωσης για δημόσιους φορείς.

Τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα WCAG καθορίζουν τα μέτρα ψηφιακής προσβασιμότητας.

Η Ελλάδα ενσωμάτωσε την οδηγία μέσω νόμων και της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας.

Η συμμόρφωση ενισχύεται με εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση και τακτικές εκθέσεις προόδου.

01

02

03

04

05

Θεσμικό Πλαίσιο Ψηφιακής Προσβασιμότητας : Διεθνής Κάλυψη

Βασικοί νόμοι και πρότυπα για ίση πρόσβαση σε ψηφιακές υπηρεσίες παγκοσμίως

ΗΠΑ & Καναδάς

ADA (Americans with Disabilities Act)

Section 508 (ΗΠΑ)

AODA (Accessibility for Ontarians with Disabilities Act)

ACA (Accessible Canada Act)

Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, Ασία

DDA (Disability Discrimination Act, Αυστραλία)

Human Rights Act (Νέα Ζηλανδία)

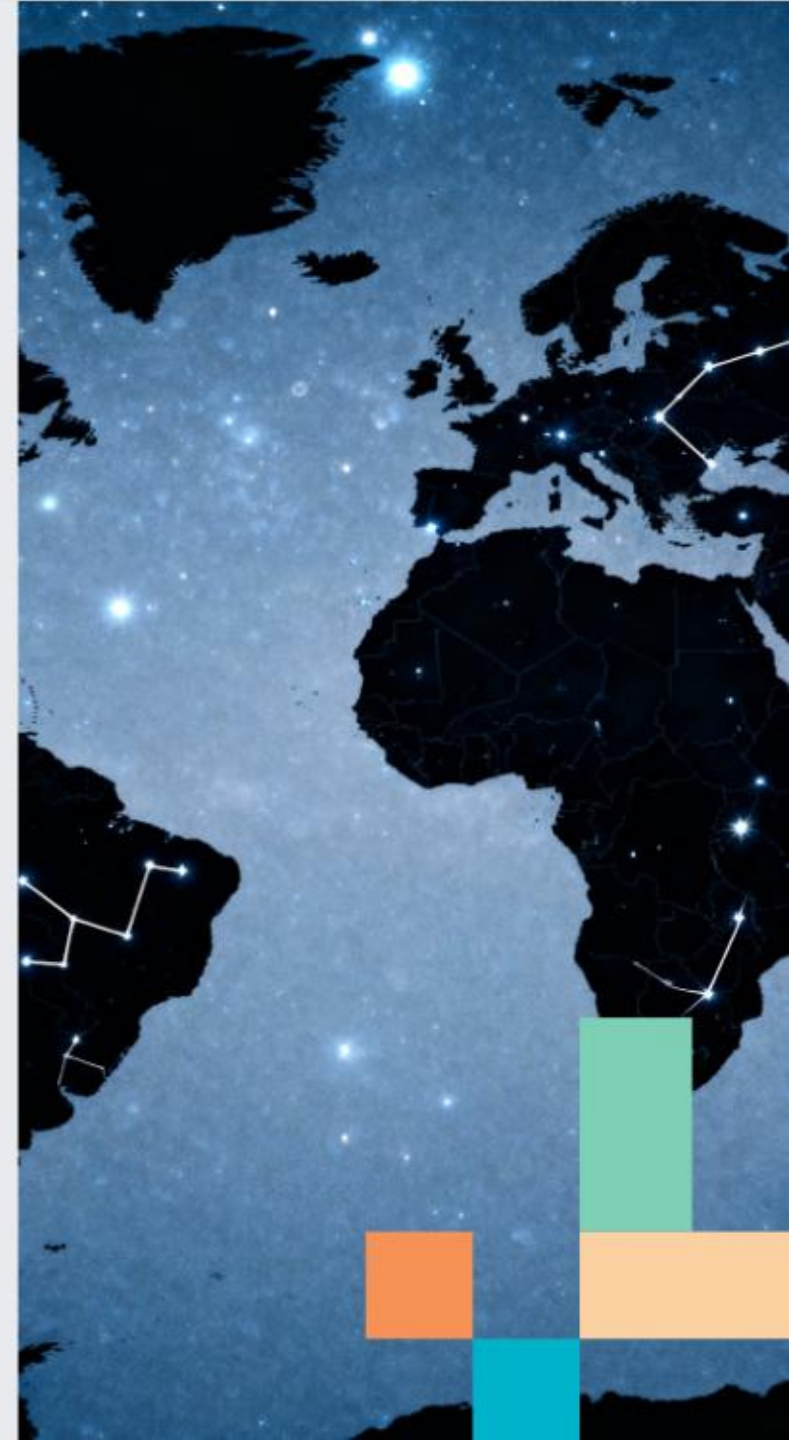
JIS X (Ιαπωνία)

Israel Standard (Ισραήλ)

Rights of Persons with Disabilities Act (Ινδία)

Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD)

Συνθήκη του Μαρακές (2013)

Ευρωπαϊκή Πράξη Προσβασιμότητας : Οδηγός για την Ελλάδα

Κεντρικές διατάξεις της ΕΑΑ και η εφαρμογή τους στη χώρα μας

Ευρωπαϊκή Πράξη Προσβασιμότητας (ΕΑΑ): Υιοθετήθηκε το 2019 και ισχύει από το 2025 για όλη την ΕΕ.

Εναρμονίζει τους νόμους προσβασιμότητας σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Καλύπτει προϊόντα και υπηρεσίες κρίσιμες για ΑμεΑ, όπως υπολογιστές, κινητά, ΑΤΜ και e-books.

Προβλέπει υποχρεωτική προσβασιμότητα από το σχεδιασμό με οικονομικές κυρώσεις για μη συμμόρφωση.

Η Ελλάδα ενσωμάτωσε τα πρότυπα μέσω νομοθεσίας, αρμόδιων αρχών και επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Εθνικά Έργα για Προσβάσιμη Εκπαίδευση

- 01 Το έργο AccessLib: Ενιαία εθνική υποδομή για προσβάσιμα βιβλία, στόχοι και συνεργαζόμενοι φορείς.
- 02 Ο ρόλος του KEAT: Εκπαίδευση και παραγωγή προσαρμοσμένων βιβλίων για άτομα με αναπηρία όρασης.
- 03 Ο μη κερδοσκοπικός οργανισμός 'Διαβάζω για τους Άλλους': Ακουστικά βιβλία και κοινωνική ευαισθητοποίηση.
- 04 Το σύστημα ΕΡΜΟΦΙΛΟΣ του ΕΚΠΑ: Ολοκληρωμένη υποστήριξη για ισότιμη πρόσβαση σε πανεπιστημιακά συγγράμματα.
- 05 Η AMELib: Προσβάσιμη ηλεκτρονική βιβλιοθήκη και πλατφόρμα διάθεσης ψηφιακών βιβλίων για φοιτητές με εντυποαναπηρία.

Ενίσχυση Προσβασιμότητας με Στρατηγικές Βελτίωσης

Πρακτικές δράσεις για ψηφιακό περιεχόμενο χωρίς αποκλεισμούς

Εκπαίδευση δημιουργών περιεχομένου για τις ανάγκες των ΑμεΑ

Εφαρμογή καθολικής σχεδίασης σε ψηφιακά έγγραφα και ιστοτόπους

Παροχή οδηγιών και εργαλείων για δημιουργία προσβάσιμων εγγράφων

Συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα

Τακτικές αξιολογήσεις και συνεχής βελτίωση εργαλείων προσβασιμότητας

Ανάπτυξη εργαλείων αυτόματης μετατροπής μορφότυπων σε προσβάσιμες εκδόσεις

Συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για διάδοση βέλτιστων πρακτικών

Ερευνητικά Αποτελέσματα : Καθοριστικές Συνεισφορές

Ανάλυση βασικών ευρημάτων για την ισότιμη πρόσβαση σε τεχνολογίες για άτομα με εντυποαναπηρίες

Η μελέτη ενισχύει την **ψηφιακή ένταξη** και ανοίγει δρόμους για νέες έρευνες και καινοτομίες

Παρουσιάστηκαν πρακτικές βελτίωσης και προτάσεις για **εκπαίδευση** και διάδοση των τεχνολογιών

Τονίστηκε η σημασία τεχνολογιών για **ισότιμη πρόσβαση** ατόμων με εντυποαναπηρίες

Δεν υφίσταται ένας μορφότυπος που καλύπτει όλες τις ανάγκες, απαιτείται **συνδυασμός μορφών και εργαλείων**

Αναγνωρίστηκαν σημαντικές προκλήσεις όπως οι **περιορισμοί εργαλείων** και η **κακή εφαρμογή προτύπων**

Μελλοντικές Ερευνητικές Κατευθύνσεις για Ενίσχυση της Προσβασιμότητας

Πρωτοποριακές τεχνολογίες και συνεργασίες για ενίσχυση της προσβασιμότητας

01 Έρευνα σε τεχνητή νοημοσύνη και αυτοματοποιημένη μετατροπή μορφότυπων

02 Βελτίωση υποστηρικτικών εργαλείων και προτύπων προσβασιμότητας

03 Ανάπτυξη πολυτροπικών μορφότυπων με συνδυασμό ήχου, κειμένου και αφής

04 Ενσωμάτωση VR και απτικών διεπαφών για αλληλεπίδραση ΑμεΑ

05 Εκπαίδευση δημιουργών περιεχομένου και διεθνής συνεργασία για βέλτιστες πρακτικές

06 Προώθηση δωρεάν εργαλείων για ευρύτερη διάδοση προσβασιμότητας

Σας ευχαριστώ πολύ.

Μαρία-Αργυρώ Πασχάλη

